Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-01-18

LS 2015-1512

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:49 av Anna Sehlin (V) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt

Föredragande landstingsråd: Paul Lindquist

Ärendebeskrivning

Anna Sehlin (V) har till fullmäktige lämnat en motion om att livscykelanalyser alltid ska vara krav vid landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintliga bestånd.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholm växer kraftigt och det krävs stora investeringar i bland annat kollektivtrafik och vårdfastigheter för att möta framtidens behov. Under den här expansiva perioden förväntas bygg- och anläggningsprojekt utgöra en väsentlig del av landstingets miljöpåverkan.

En livscykelanalys är ett analysverktyg med både fördelar och begränsningar.

Stockholms läns landsting arbetar systematiskt och målmedvetet med att minska den negativa miljöpåverkan från sina verksamheter. I det nyligen antagna Miljöprogram för Stockholms läns landsting 2017-2021, LS 2015-0092 står att det under 2017 ska utarbetas en landstingsövergripande plan för att begränsa klimatpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt. Vid framtagandet av den föreslagna landstingsövergripande planen för att

begränsa klimatpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt, så kommer det att utredas när, hur och i vilka av landstingets projekt det är befogat att genomföra livscykelanalyser.

Stockholmregionen ska vara världsledande när det gäller att kombinera tillväxt och hållbar miljö, enligt SLL Mål och budget 2017, LS 2016-0257. Utifrån det så arbetar landstinget för att alla investeringar ska präglas av största möjliga klimat- och miljöhänsyn.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokollsutdrag den 22 november 2016 med (S)-ledamöternas särskilda uttalande från och ersättaryttrande från (V)
Fastighets- och investeringsberedningens protokollsutdrag den 17 november 2016 med (V) ledamotens muntliga reservation samt särskilt uttalande från (S)
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016
Motion 2015:49

Irene Svenonius

Paul Lindquist

Carl Rydingstam

§ 139
Motion 2015:49 av Anna Sehlin (V) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt
LS 2015-1512

Ärendebeskrivning

Anna Sehlin (V) har till fullmäktige lämnat en motion om att livscykelanalyser alltid ska vara krav vid landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintliga bestånd.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016
Motion 2015:49
Fastighets- och investeringsberedningens protokollsutdrag den 17 november 2016 med (V)-ledamotens muntliga reservation och (S)-ledamöternas särskilda uttalande

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet beslutar föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Särskilt uttalande
Erika Ullberg (S), Dag Larsson (S) och Jens Sjöström (S) lämnar ett särskilt uttalande till protokollet, bilaga.

Ersättaryttrande
Håkan Jörnehed (V) lämnar ett ersättaryttrande till protokollet, bilaga.

Beslutsexpediering:
Landstingsstyrelsen
Akt

Landstingsstyrelsens arbetsutskott
LS 2015-1512

SÄRSKILT UTTALANDE
2016-11-22

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Gällande Motion 2015:49 av Anna Sehlin (V) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt

Livscykelanalys (LCA) är en av flera metoder för att bedöma och redovisa miljöpåverkan och resursanvändning under ett projekts hela livslängd (från ax till limpa).

Det är ett av flera verktyg som kan komma till användning inom ramen för miljökonsekvensbeskrivningar som enligt lag ska göras för projekt med betydande miljöpåverkan. Samtidigt kräver arbetet med LCA omfattande arbetsinsatser och bör därför komma till användning då behovet bedöms vara särskilt stort och då andra metoder inte kan ge tillräckligt underlag för ett hållbart och miljöanpassat beslut.

Mål 13 i det av landstingsfullmäktige nyligen antagna miljöprogrammet anger att landstinget under 2017 ska ta fram en plan för att begränsa klimatpåverkan från byggprocesser i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt. Den planen bör innehålla en analys av vid vilka tillfällen det är särskilt angeläget att använda livscykelanalyser för att pröva hållbarhet och miljöpåverkan.

ERSÄTTARYTTRANDE

Stockholms läns landsting
LANDSTINGSSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

2016-11-22

Vänsterpartiet

Ärende nr 12
LS 2015-1512

Motion 2015:49 av Anna Sehlin (V) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt

Motionen lyfter vikten av livscykelanalyser för alla landstingets investeringar både i fastigheter samt infrastruktur. Sedan motionen skrevs har ett nytt miljöprogram tagits fram där klimatpåverkan från byggprocesser ska beaktas och begränsas.

Detta är självklart bra men vi skulle gärna vilja haft tydligare måltal och en lite högre ambition i miljöprogrammet utifrån livscykelanalyser av landstingets investeringar, i fastigheter och infrastruktur.

§ 65
Motion 2015:49 av Anna Sehlin (V) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt
LS 2015-1512

Ärendebeskrivning

Anna Sehlin (V) har till fullmäktige lämnat en motion om att livscykelanalyser alltid ska vara krav vid landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintliga bestånd.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016
Motion 2015:49

Förslag och yrkanden

1. Ordförandens förslag om bifall till landstingsdirektörens förslag.

2. V-ledamotens förslag om bifall till motionen.

Proposition

Ordföranden ställde de båda yrkandena mot varandra och fann att beredningen bifallit ordförandens förslag.

Förslag till beslut

Fastighets- och investeringsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Reservation
V-ledamoten reserverade sig mot beredningens beslut, bilaga 1

Särskilt uttalande
S-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande, bilaga 2

FÖRSLAG TILL BESLUT

Stockholms läns landsting

FASTIGHETS- OCH INVESTERINGSBEREDNINGEN 2016-11-17
Vänsterpartiet

Ärende 2
LS 2015-1512

Motion 2015:49 av Anna Sehlin (V) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt

Förslag till beslut
Fastighets- och investeringsberedningen föreslår landstingsstyrelsen att föreslå landstingsfullmäktige

att bifalla motionen samt

att anföra enligt följande

Motionen lyfter vikten av livscykelanalyser för alla landstingets investeringar både i fastigheter samt infrastruktur. Sedan motionen skrevs har ett nytt miljöprogram tagits fram där klimatpåverkan från byggprocesser ska beaktas och begränsas.

Detta är självklart bra men vi skulle gärna vilja haft tydligare måltal och en lite högre ambition i miljöprogrammet utifrån livscykelanalyser av landstingets investeringar, i fastigheter och infrastruktur.

Fastighets- och investeringsberedningen
LS 2015-1512

SÄRSKILT UTTALANDE
2016-11-17

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Gällande Motion 2015:49 av Anna Sehlin (V) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt

Livscykelanalys (LCA) är en av flera metoder för att bedöma och redovisa miljöpåverkan och resursanvändning under ett projekts hela livslängd (från ax till limpa).

Det är ett av flera verktyg som kan komma till användning inom ramen för miljökonsekvensbeskrivningar som enligt lag ska göras för projekt med betydande miljöpåverkan. Samtidigt kräver arbetet med LCA omfattande arbetsinsatser och bör därför komma till användning då behovet bedöms vara särskilt stort och då andra metoder inte kan ge tillräckligt underlag för ett hållbart och miljöanpassat beslut.

Mål 13 i det av landstingsfullmäktige nyligen antagna miljöprogrammet anger att landstinget under 2017 ska ta fram en plan för att begränsa klimatpåverkan från byggprocesser i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt. Den planen bör innehålla en analys av vid vilka tillfällen det är särskilt angeläget att använda livscykelanalyser för att pröva hållbarhet och miljöpåverkan.

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-11-07

LS 2015-1512

Handläggare:
Ingela Erneholm

Landstingsstyrelsens
fastighets- och
investeringsberedning

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -11- 08
Dnr LS 2015-1512
Rotel VI

Motion 2015:49 av Anna Sehlin (V) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt

Ärendebeskrivning

Anna Sehlin (V) har till fullmäktige lämnat en motion om att livscykelanalyser alltid ska vara krav vid landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintliga bestånd.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016
Motion 2015:49

Förslag till beslut

Fastighets- och investeringsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Anna Sehlin (V) har skrivit en motion om att livscykelanalyser alltid ska vara krav vid landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintliga bestånd.

En livscykelanalys är ett analysverktyg med både fördelar och begränsningar. Enligt förslaget till landstingets nya miljöprogram ska det under 2017 tas fram en landstingsövergripande plan för att begränsa klimatpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-,

anläggnings- och större ombyggnadsprojekt. I samband med att planen tas fram så kommer det att utredas när, hur och i vilka av landstingets projekt det är befogat att genomföra livscykelanalyser.

Bakgrund
Anna Sehlin (V) skriver i sin motion att för ett landsting som rankats som Sveriges miljöbästa ska alla investeringar präglas av största möjliga klimat- och miljöhänsyn. Därför föreslår hon att livscykelanalyser alltid ska vara krav inom landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintligt bestånd.

En livscykelanalys är ett verktyg där en produkt eller tjänsts totala miljöpåverkan mäts från råvaruutvinning via tillverkningsprocess och användning till avfallshantering. I en livcykelanalys beaktas även transporter och energiåtgång i mellanleden.

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande har tagits fram i samråd med SLL Hållbarhet, SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar, SLL Styrning och ekonomi och Locum AB.

Överväganden
Stockholm växer kraftigt och det krävs stora investeringar i bland annat kollektivtrafik och vårdfastigheter för att möta framtidens behov. Under den här expansiva perioden förväntas bygg- och anläggningsprojekt utgöra en väsentlig del av landstingets miljöpåverkan.

Stockholms läns landsting arbetar systematiskt och målmedvetet med att minska den negativa miljöpåverkan från sina verksamheter. Miljöarbetet styrs i ett miljöprogram och under 2016 ska ett nytt miljöprogram tas; Miljöprogram för Stockholms läns landsting 2017-2021, LS 2015-0092. I förslaget till nytt miljöprogram står att det under 2017 ska utarbetas en landstingsövergripande plan för att begränsa klimatpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt.

I det nuvarande förslaget till nytt miljöprogram finns däremot inte något specifikt mål om att konsekvent genomföra livcykelanalyser för varje projekt. En livscykelanalys är ett analysverktyg med både fördelar och begränsningar. Resursanvändning, hälsa och ekologiska konsekvenser är de tre allmänna kategorier som behandlas i standarden för livscykelanalys

(ISO 14040), men ekonomi, risk och sociala aspekter ingår inte. Att genomföra en livscykelanalys kräver ett omfattande arbete med följande genomförandefaser:

- Beskrivning av mål och omfattning
- Inventering
- Utvärdering av miljöpåverkan
- Tolkning av resultatet

Redan i inledningen av analysen beskrivs alltså mål och omfattning och därmed avgörs vilka begränsningar analysen har. När sedan resultatet ska tolkas övergår det till en mer subjektiv bedömning. En fullständig livscykelanalys innebär ett tidskrävande och kostsamt arbete som rymmer stora osäkerheter, speciellt om analysen genomförs i ett tidigt skede. Att en livcykelanalys genomförs innebär sedan inte i sig några garantier för att det som faktiskt byggs är miljömässigt bättre än om en livcykelanalys inte hade gjorts.

Fördelen med en livscykelanalys är att den gör ett försök att bedöma hur en produkt eller tjänst påverkar miljön ur ett helhetsperspektiv. Den kan därför i vissa typer av projekt ge viktig information om vilka miljöfrågor som behöver beaktas i varje skede av byggprocessen. Den kan också ge underlag för prioriteringar och process- och kompetensutveckling för att systematiskt arbeta med att begränsa bland annat klimatpåverkan från byggprocessen. En översyn pågår inom landstingsstyrelsens förvaltning med syfte att förbättra miljökonsekvensbeskrivningen av investeringar och i det arbetet används bland annat redan utförda livcykelanalyser.

Vid framtagandet av den föreslagna landstingsövergripande planen för att begränsa klimatpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt, så kommer det att utredas när, hur och i vilka av landstingets projekt det är befogat att genomföra livscykelanalyser.

Stockholmregionen ska vara världsledande när det gäller att kombinera tillväxt och hållbar miljö, enligt SLL Mål och budget 2017, LS 2016-0257. Utifrån det så arbetar landstinget för att alla investeringar ska präglas av största möjliga klimat- och miljöhänsyn. Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet att anse motionen besvarad har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet att anse motionen besvarad får inga miljökonsekvenser. Arbetet för att begränsa klimat- och miljöpåverkan från byggprocessen i landstingets nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnadsprojekt kommer att leda till positiva effekter för miljön.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Ann Eberhardsson
Biträdande förvaltningschef

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -12- 15
Dnr LS 2015-1572

2015:49

Stockholms läns landsting
2015-12-15

Motion av Anna Sehlin (v) om livscykelanalys av landstingets bygg- och anläggningsprojekt

Stockholms läns landsting är en stor beställare av vård och kollektivtrafik, men även av ny infrastruktur och nya vårdbyggnader. För ett landsting som rankats som Sveriges miljöbästa ska självklart alla investeringar präglas av största möjliga klimat- och miljöhänsyn, både under själva byggtiden som under tiden investeringen är i drift.

Nya Karolinska Solna – NKS, förs ofta fram som ett av världens mest miljövänliga universitetssjukhus. År 2014 har Sweden Green Building Council gett NKS-huset en preliminär certifiering för Miljöbyggnad guld. Certifieringen gäller från 2014 och i två år efter att byggnaden tagits i bruk. Efter dessa två år ska den preliminära certifieringen verifieras. Då kommer byggnaden granskas utifrån faktiska förhållanden innan den får sin slutgiltiga certifiering.

Det som tyvärr redan nu brister i projekt NKS är livscykelperspektivet och klimatpåverkan under själva uppförandefasen. Livscykelanalys eller Life Cycle Assessment (LCA) är en metod för att åstadkomma en helhetsbild av hur stor den totala miljöpåverkan är under en produkts livscykel från råvaruutvinning, via tillverkningsprocesser och användning till avfallshanteringen, inklusive alla transporter och all energiåtgång i mellanleden. Livscykelanalyser ger en mer rättvis bild av en byggnads- eller infrastruktursatsnings påverkan under hela uppförandeprocessen och driftstiden. NKS kan absolut ses som ett bra avstamp för hur landstinget ska arbeta med att bygga energieffektiva sjukhus med många innovationslösningar. Men nästa större sjukhusprojekt eller större renovering av Locums fastighetsbestånd måste självklart ha en högre målsättning inom livscykelperspektivet än miljöbyggnad guld. Om det är BREEAM-SE, LEED eller andra certifieringssystem som ska användas som grund låter vi vara osagt men en hög ambitionsnivå för låg energianvändning och låg miljö- och klimatpåverkan under tillverkningsprocess och användning ska vara ledord.

Landstinget står även inför stora investeringar inom kollektivtrafiken. 19 kilometer nya tunnelbanelinjer, nio nya stationer samt en förlängning av tvärbanan från Ulvsunda till Kista ska byggas. I dessa projekt måste investeringarna ses i ett livscykelperspektiv och minsta möjliga klimat- och miljöpåverkan ska eftersträvas.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås landstingsfullmäktige besluta

att *livscykelanalyser alltid ska vara krav inom landstingets investeringar inom infrastruktur och byggnader samt vid större renoveringar i befintligt bestånd*

Anna Sehlin (v)

